

Nr5 GEGUŽĖ 1980 MAY

SKAUTU

AIDAS

GEGUŽĖ 1980 MAY

SKAUTU AIDAS

USPAS497-840 Oficialus LIETUVIŲ SKAUTŲ S-GOS organas

Isteigtas 1923.III.15 Šiauliuose, Lietuvoje

Leidžia LSS Tarybos Pirmija

Prenumerata: metams - \$5.00, pusei metu - \$3.00, atskiros kaina - 50c.
Garbės prenumerata - \$10.00, garbės leidėjo prenumerata - \$25.00.

Medžiagą siųsti SKAUTŲ AIDĄ
7220 So. California Ave.
Chicago, IL 60629

Administratorė: v.s. Malvina Jonikienė
6346 So. Washtenaw Ave.
Chicago, IL 60629

SKAUTU AIDAS — THE SCOUTS ECHO

A Lithuanian youth Magazine, published monthly except July and August by The Lithuanian Scouts Association. Not for profit Illinois Corporation.

Subscription \$5.00 yearly, \$3.00 halfyearly, single copy 50c.

Second Class postage paid at Chicago, Illinois.

• Office of Publication

SKAUTU AIDAS
6346 So. Washtenaw Ave.
Chicago, IL 60629

• Editor in Chief — Juozas Toliusis

7220 So. California Ave.
Chicago, IL 60629

• Managing Editor — Malvina Jonikienė

6346 So. Washtenaw Ave.
Chicago, IL 60629

Šį numerį ruošė Chicagos kun. Gražinos vyr. skaučių būrelis
Viršelis vyr. skautės Danos Plepytės

SKAUTŲ AIDO RĖMĖJAI

GARBĖS LEIDĖJO PRENUMERATA (25 dol.)

Jurgis Tumas — Newbury Park, CA

GARBĖS PRENUMERATA (10 dol.)

A. Šetikas — St. Catharines, Ont.
L. Milukienė — Plainview, N.Y.
L. Heiningas — Detroit, MI
A. Vaitiekaitis — Detroit, MI
S. Dabkus — Toronto, Ont.
A. Uogintas — Eaterbury, CT
A. Pauliukonis — Rochester, N.Y.
P. Pakalniškis — Santa Monica, CA
E. Vilkas — Valencia, CA
E. Sakienė — Buffalo, N.Y.
S. Karelytė — Lemont, IL
L. Kriaučiūnas — Cicero, IL
K. Batūra — Toronto, Ont.
S. Neginionis — Laval, Que.
V. Barmienė — Los Angeles, CA

S. A. Į UŽJŪRIUS UŽSAKO AR ATNAUJINA

S. Radzevičiūtė — Cleveland, OH (Urugvajun) \$5.00
Clevelando Skautininkų Dr-vė (Kun. J. Giedriui, S.J.
Uruguay ir E. Bacevičienei — Brazilija) 10.00
R. Petronytė — Dearborn Hts., MI (G. O'Brien —
Anglija).....

R. Bužėnas — Los Angeles, CA (A. Jablonskiui ir A.
Miciudui — Argentina. D. Jelinskui ir N. Kutkutei —
Anglija)..... 20.00
A. Činikienė CA (V. Kupsčiui — Anglija) . 5.00

AUKOS SKAUTŲ AIDUI

S. Gedgaudienė — Cleveland, OH..... \$25.00
V. Bacevičius — Cleveland, OH..... 8.00
N. Ramanauskas — Forest Hill, Vic. Australia . 5.60
V. Bliudžiūtė — Southfield, MI..... 5.00
V. Šarkaitė — Omaha, NE..... 5.00
A. Bitėnas — Elizabeth, N.J. 5.00
G. Matonienė — Ocean, N.J. 5.00
L. Venckus — Santa Monica, CA 5.00
E. Sakienė — Buffalo, N.Y. 5.00
O. V. Šilėnai — Erie, PA 5.00
Kun. S. Staškus — London, Ont. 5.00
A. Gvildytė — Palos Hills, IL 5.00
R. Račiūnas — Lemont, IL 5.00
V. Koklys — Hacienda Hts., CA..... 5.00
G. Surdėnas — Turnersville, N.J. 5.00
K. Jakštas — Union Pier, MI 3.00
A. Činikienė — La Crescenta, CA 3.00
R. Petronytė — Dearborn Hts., MI 2.00
K. Batura — Toronto, Ont. 2.00
K. Prišmantas — Los Angeles 2.00

TAU, MOTUTE

Negėstas žiburyš tamsoj ir saulė dieną —

Tai Tu esi, Motute, kaip pilka gegutė,

Visur vis matoma, visur vis girdima:
Prie lopšio, ant kapų, tyloj ir rugiapitūtej.

s. F. Kirša

Šią brangiąją Dieną priimk viso skautiškojo jaunimo ir vyresniųjų sesių bei brolių nuoširdžiausius sveikinimus ir linkėjimus.

Tave sveikina ir Tau brangiausias dovanas prie kojų kloja ir Tavo vaikų taip pamėgtoji gamta — jauną, raminantį žalumą ir milijonus žiedų. Raibsta Tavo akys nuo tų žiedų margumo ir svaigsta galva nuo jų aromatų.

Šiandien Tau rengiami pagerbimai, skamba varpai, groja padėkos ir pagarbos giesmės vargonai. Scenose rodosi Tavo mažuliai ir garsaus vardo menininkai. Laikraščiai ir žurnalai kupini gražiausių rašinių ir himnų Motinai. Visų tikslas tas pats: kuo gražiausiai pagerbti savąją Motiną, tą dainose apdainuotą Motutę sengalvėlę.

Šiandien kiekviena skautė — ar ji mažytė paukštytė, ar jau vyresnė — šalia kvepiančių gėlių ir kitų dovanų, aukoja Tau mieliausią dovaną: švelnią, visuomet Tau jautrią skautišką širdį. Mes norime

Tau būti taip geros, kaip Tu esi gera mums; Tave mylėti tokia pat stipriai pasiaukojimo ir savęs išsižadėjimo meilė, kokia Tu mus myli. Ir ne tik šiandien, bet ir kasdien, amžinai.

Mes, vyresnės, kurios jau pačios esame motinos, žinome, kad kiekvienai motinai jokia vaikų dovana, kad ir brangiausia, nesudaro tiek džiaugsmo, kiek vaikų jai rodoma meilė, švelnumas, motinos pasiilgimas, klusnumas, atjautimas, užvadavimas. Motinai neįkainuojamos dovanos — vaikų pavyzdingas elgimasis ir siekimas ko aukštesnio, kilnesnio.

Gal niekam nėra taip palankių sąlygų tas dvasines dovanas Motinai aukoti, kaip skautei. Juk mūsų įžodžiai, šūkiai, įstatai, lietuviškai skautiškos tradicijos kitaip mums elgtis bei gyventi neleidžia. Gyvas skautiškasis gyvenimas mus veda vis arčiau didžiųjų idealų.

Bet dauguma skaučių yra dar jaunos, gyvenime neprityrusios, ne visuomet vadovių globoj, o pavojų, ypač išeivijoje, daug. Todėl, Motule, nenuleisk nuo jų savo budriųjų akių. Tavo rankose, Motute, yra ne tik jaunimo, bet ir visos mūsų tautos ateitis. Motiniška parama ir patarimai vaikams visuomet išgainingi.

TAU, MOTUTE, kuri esi likusi

GĖLĖS MAMYTEI

Priskynau puokštę Tau gėlių
Visokiausių ir gražiausių.
Jos visos mena man Tave,
Jos visos žydi mūs darže.

Raudonos tulpės — Tavo lūpos,
Žibutės — Tavo akys!
Ramunės — Tavo šypsena,
Lelijos žydi Tau veide.

Tau įteikiu, miela mamyte,
Šią puokštę pavasario gėlių,
Tegul jos žydi visada
Tau mano meilė amžina!

Vida Didžbalytė,
AUŠROS VARTŲ tuntas

MOTINOS ŠVENTĖ

Dabar visas kultūringas ir laisvas pasaulis mini Motinos dieną. Bet taip buvo ne visada, kaip li-
gi šiol dar yra ne visur.

Vos Lietuvai 1918 pradėjus Nepriklausomybės gyvenimą, lietuviai skautai-ės pirmieji suskato gerbti motinas Motinos dienos vardu. Ir tai tęsėsi maždaug 10 metų, kol skautų-čių puoselėta tradicija tapo visos Lietuvos oficialiuoju papročiu.

1928 m. Kaune susidarė komitetas, pasiryžęs Motinos dienos minėjimą išplėsti visos Lietuvos mastu.

Prie to komiteto pastangų visu savo svoriu prisidėjo ir Motinos dienos tradicijos ivedėjas, — Lietuvos skautų sąjūdis, kuri minėtame komitete atstovauti ir komiteto pastangas tvirtai palaikyti teko kaip tik šias eilutes rašančiam.

Motinos dienos visuotinas minėjimas tada buvo įvestas į gegužės mėn. pirmąjį sekmadienį; mūsų sąjūdis savo tradicinį minėjimą iš XII. 1 perkėlė į tą sekmadienį.

Lietuvių tauta visada su meile gerbė motinas. Ir naujoji tradicija visai lengvai ir giliai įleidė šaknis lietuvių visuomenėje.

v.s. Antanas Saulaitis

saugoti mūsų protėvių Žemę ir namų Židinį ar esi ištremta į nesvetingas dykumas ir šaltį, meldžiamie Aušros Vartų Mariją, kad Tau nebūtų taip sunkios kančios, kad Tu išvertum, kol mes sugrįšim. Stengsimės niekuomet ir niekur Tau nepadaryti gėdos — neužslopinsime nei savyje, nei jaunesnėse sesėse švento lietuviško nusiteikimo.

O jei Tu, Motule, jau iš aukštybių žiūri į kurią iš mūsų, mes meldžiamie Aukščiausiąjį Tau gailėtingumo ir visų reikalingų malonių. Laimink savo motinišką ranką iš anapus savo dukras ir sūnus, kad jie savo gyvenimo kely nesuklyptų.

v.s. O. Zailskienė

Poeto Henriko Nagio poezijoje draugas yra tolygus broliui. Jo eilėraščiuose išsakoma draugystėje atrasta šiluma ir ramybė ne kartą paliečia skaitančiojo širdį, kai iš džiaugsmo, sutikus eilę metų nematytą draugą, „jo sodo medžiai staiga antrąkart pražysta“. Poetas sako, kad baisu yra stovėti vienam be draugų prieš naktį — nežinią, kasdienybę, džiaugsmą ar praradimą.

Ar ne panašiai draugystė yra išgyvenama ir tikrovėje? Savo gyvenime mes keliaujame dviejų krypčių keliu: realios kasdienybės, kurioje keliaudami mes aprūpiname savo kūną maistu ir apdaru, ir sielos kelionę, kai keliaudami mes žvelgiame aukštyn. Šioje kelionėje su mumis keliauja ir žmogus — draugas. Draugystę aptarti yra be galo sunku; ji neturi tikro vardo ar simbolio. Draugystė yra Dievo dovana, duota žmogui: tai sielos ryšys žmogaus su žmogumi. Drau-

gauti — reiškia trokšti ar linkėti kitam ssmeniui gero, nereikalaujant atlyginimo sau. Tačiau linkėdami kitam gero ir laimės, neretai ją randame ir sau. Galbūt todėl ir galime draugystę pavadinti Dievo dovana žmogui.

Stipriais draugystės ryšiais žmonės dažnai būna sujungti dar vaikystėje statant pasakų pilis iš smėlio. Vaikystėje surasti draugai neretai išlieka iki pat senatvės. Vaikas draugystėje neieško sau naudos ar išminties; draugystė vaikui yra natūralus jausmas, ateinąs iš jo širdies. Todėl dažnai yra sakoma, kad didelis ir laimingas yra tas žmogus, kuris dar turi vaiko širdį.

Skubėdami kasdienybės keliu, pamirštame pagalvoti ir savęs paklausti, ką mums reiškia žodis — draugystė. Kartais gal renkamės draugus, su kuriais mums linksma būti kartu arba tuos, kurie yra svarbūs ir įtakingi mūsų gyvenime. Tačiau tai yra draugystė, pasipuošusi šventadienio rūbais ir veidais, ir todėl retai išliekanti, nes šventadienio rūbą kasdien nenešioji.

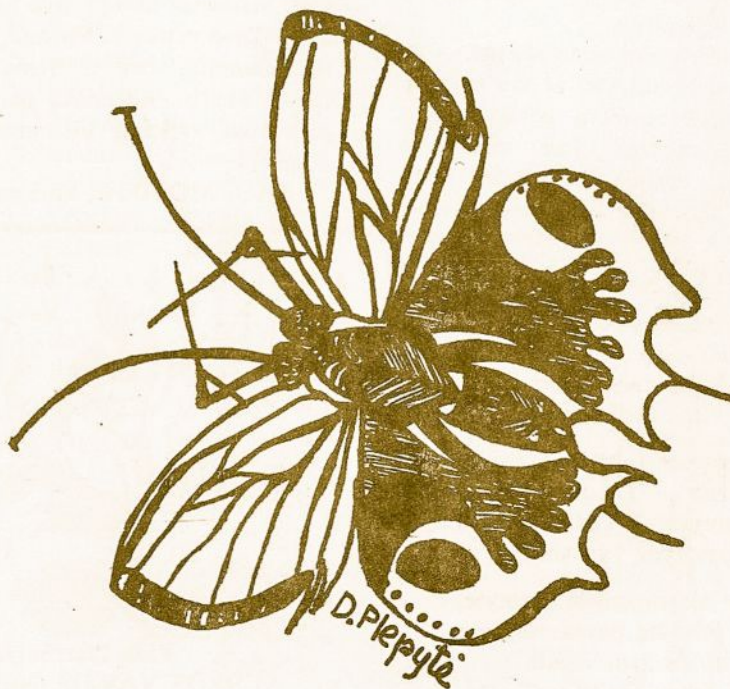
Visapusiška draugystė yra natūralus jausmas, ateinąs iš širdies.

Draugystė reiškia visišką pasitikėjimą kitu žmogumi, su kuriuo mes visada jaučiamės gerai ir saugiai. Neveltui yra sakoma, kad draugo akivaizdoje gali beveik garsiai galvoti. Draugas tavo minčių svarstyklėmis nesvers: bereikšmes jis atmes, o prasmingas pasiliks. Ir todėl draugystėje žmonės nebūtinai turi visada vienodai galvoti. Skirtumai draugystės nesumažina, bet dažnai tik papildo. Su draugu neturime bijoti būti atviri ir tiesūs, net kartais iškeldami neigiamybės jo naudai (tik visada jo akivaizdoje).

Draugystę, kaip gražią mozaiką, laikas apneša dulkėmis, kurias karts nuo karto reikia nupūsti. Jei draugas nejučiomis mus įskaudina, nebūkime išdidūs ir atleidimo ženklą priimkime jo ištiestą ranką, nes draugystę išsaugoti yra verta. Ir jei gyvenime turime arba turėjome nors vieną tikrą draugą, turėtume būti laimingi.

Gyvenime sutinkame daug žmonių, bet tik retas jų sušildo širdį nemeluotu draugiškumo jausmu. Branginkime draugystę!

s. Aldona Kaminskienė

Alfonsas Nyka-Niliūnas

SENAS MEDIS

Atsimenu, ką šniokštė kūdikystėj senas medis,
Lyg milžinas, skandindamas sapnuos mane.
Kaip nūriai blaškosi dabar manęs namie neradęs,
Kaip grįžta vėjas į vaikystės sutemas nunešt.

Jis paima mane ant rankų, piktas vėjas,
Ir, baisiai šniokšdamas, nusineša ten po medžiu.
Kaip tėvas. Senas medis verkia, kai po juo atėjęs
Aš šlamesio jo plėšoma širdim liūdžiu.

Tada jis barasi, lyg milžinas įtūžęs:
„Kur klaidžioji? Nenori su manim pabūt?“
Sunykęs vėjas jam pritardamas suūžia,
O aš, apsikabinęs juos, kaip lapas audroje drebu.

Šis eilėraštis perduoda poeto ilgesį jo paliktai žemei. Poetas lyg per sapną ar viziją yra vėjo nešamas prie to medžio, kuris yra jo prarastos žemės prisiminimas. Medis ir vėjas (panašiai, kaip ir Nagio poezijoje), šiame eilėraštyje yra įvaizdžiai. Medis yra aplinka, kurią poetas paliko, o vėjas yra lyg sapnas, kuris jam leidžia sugrįžti į paliktus namus, jo vaikystės dienas. Poetas atsimena vaikystės namus ir jam, kaip didžiulė banga, užaina noras grįžti. Bet ir grįžęs jis vistiek liūdi, o medis pyksta: „Kur klaidžioji? Nenori su manim pabūt?“ Atrodo, poetas kaltina save, kad paliko savo gimtus namus; tačiau sapnas nepalengvina jo skausmo, ir jis vistiek liūdi. Vizija pradingsta, o jis pats, nenorėdamas sugrįžti į realybę, laikosi už „vėjo ir medžio“.

Eilėraštis yra persunktas pesimizmu. Net ir pačioje eilėraščio pradžioje tas atsiminimas: „ką šniokštė kūdikystėj senas medis, lyg milžinas, skandindamas sapnuos mane“, nėra jam labai malonus ir atsiminime paguodos neranda. Atvirkščiai, jis jaučia, kad atsiminimai, aplinka jį skandina. Tačiau, nors sugrįžimas ir yra liūdnas, poetas vistiek prie jo pasilieka.

vyr. skautė Rasa Kaminskaitė,
AUŠROS VARTŲ tunto adjutantė
(Viena iš lietuvių poezijos kurso
egzamino temų Illinois universitete).

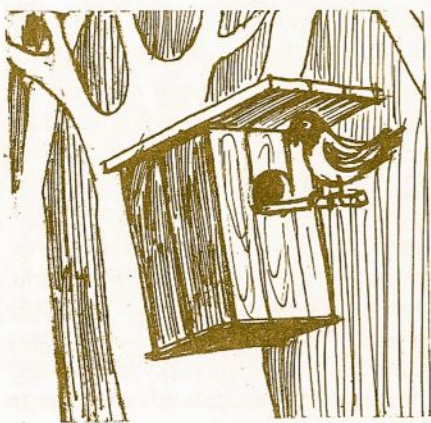

Rasos Kaminskaitės nuotr.

Paukščių giesmės

Dienai vos brėkstant, paukščiai pabunda. Pasigirsta vienas kitas balselis, nedrąsus cypsėjimas, kol kurio nors giesmininko širdyje nebetelpa pavasario džiaugsmas, ir jis pradeda giedoti. Jam atsako kito paukščio balsas, dar kito — ir žavinga sutartinė sveikina naują rytą ir saulę.

Paukščių čiułbėjimas yra kalba — kalba be žodžių, bet pilna prasmės. Nors žmogus ir negali suprasti tos kalbos, jis jaučia, kad ji kyla iš paslaptingų, giliausių gyvenimo džiaugsmo šaltinių ir pavasariško dvasios pakilimo.

Kaip paukščiai čiułba? Patinėliai sukurti čiułbėti, nes turi kvėpuojamosios gerklės viduryje išsiplėtusį verpsto pavidalo būgną ir jos gale balso aparatą. Be to plaučių oro apytakos tinklas nepaprastai tobulas ir yra tik paukščiams būdingi oro maišai; tuo būdu giesmininkui nepritrūksta oro čiułbant.

Balso dėžutė nuostabi, nes ji sugeba sukurti kanarėlės triliavimą, lakštingalos arijas, vakarinio strazdo sidabrinį balselį, raudonai pasipuošusio kardinolo tobulą švilpimą.

Kodėl paukščiai čiułba mokslo įvairiai aiškinama. Nė vienas iš tų aiškinimų nėra visai patenkinamas.

Dažniausiai tvirtinama, kad paukštis gieda, norėdamas paskelbti

kitiems, kad jis užima tam tikrą plotą gyventi, lizdai sukti ir šeimai auginti. Jei keli tos pačios rūšies paukščiai gieda arti vienas kito, galima beveik spėti, kad garsiausias laimės ir kiti turės kitur ieškoti laimės.

Kai lizdas susuktas ir šeimyninis gyvenimas pradėtas, patinukas vis toliau čiułba, gal norėdamas linksminti savo žmonelę, o gal ir todėl — kas gali pasakyti? — kad jis, kupinas gyvenimo džiaugsmo ir dėkingumo už viską, negali nečiułbėti! Juk ir vienišas kikilis narve, neturėdamas savo teritorijos, pavasari čiułba be paliovos — pavasaris yra jame, ir tos priežasties užtenka.

Kai jaunikliai išperėti, rūpesčiai suspaudžia tėvus. Ar nuostabu, kad beveik nebelieka laiko čiułbėti? Viskam savo laikas.

Bet grįžkime prie pavasario ir giesmių. Dienos laikas svarbus. Vieni paukščiai gieda dar prieš aušrą, kiti prašvitus. Vieversėlis, garbindamas Dievą, čiułbėdamas pakyla pasitikti šviesą ir saulę. Strazdas giesmininkas, jau išaušus, gieda aukščiausio medžio viršūnėje. Bet per

pietus paukščiai tyli. Jei jie vėl čiułba popiet, jų balsai švelnesni. Yra tokių, kurie čiułba temstant, net tiktai naktį, pvz., lelys Lietuvoje ir whippoorwill Šiaurės Amerikoje. O lakštingala, mūsų mieloji lakštingala, dainose apdainuota, eilėraščiais vainikuota, čiułba ir dieną ir naktį, ypač mėnuliui šviečiant!

Nors paukščiai ir gimsta su gabumais giedoti, tikras melodingumas gali būti ir paveldėtas, ir išmoktas, arba tik išmoktas. Vienišas kikilis narvelyje menkai cypsi. Duok jam draugą, ir jis ims varžytis su juo: jo dainelė tobulės, įvairės. Sudarius kikilių grupę, visa grupė giedos — vienas kitą veiks — bet giesmės bus ne tos, kokias laisvi kikiliai gieda!

Svarbu, ką paukštis išmoksta jaunystėje. Tos pačios rūšies paukščių balsai keičiasi net pagal vietas: vidurinėje vakarų Amerikoje jų akcentas tikriausia skiriasi nuo Bostono ir jo apylinkėse gyvenančių draugų!

Yra paukščių, giedančių ne tik savo gražią giesmelę, bet sugebančių į repertuarą įtraukti kitų paukščių balsus arba net aplinkoje išgirsčius garsus. Ryškiausias Šiaurės Amerikoje yra pamėgdžiojantis strazdas — mockingbird. Raudon-gurklio didumo pilkas ir baltas paukštis stebina savo toli sklindančiu, sudėtingu čiułbėjimu.

Bet šis straipsnis nebūtų pilnas, jei užbaigiant negrįžtume prie lakštingalos — lakštutės, kaip mūsų liaudies dainose ją dažnai vadina. Truputį didesnė už žvirblį — jos uodega ir sparnai yra ilgesni — šis neryškių spalvų paukštelis mėgsta Europos lapuotus miškus, ypač drėgnus alksnynus, ir upių pakraščius.

Lakštutės balsas grynas, skardus. Jis kyla, kyla, kad besiklausančio širdis apsala nuo džiaugsmo ir skausmo, ir, tartum to nepakaktų, giesmė dar nesibaigia, dar pereina į kitas, dar tobulesnes arijas. Žmogui nieko nelieka, kaip leisti giesmei amžinai likti atminty.

Lietuvoje pavasario naktys trumpos. Lakštingala suokia visą naktį, o pats įkarštis yra po saulėlydžio ir prieš auštant. Ar tik ne vakar sėdėjau Panemunės pievose, klausydami jos giesmės? Jei tas nebuvo vakar, tai tikriausia užvakar, ne seniau, nes kaip žmogus galėtų ką nors taip gerai atsiminti po ilgų metų?

P. P.

VYRESNIOJI SKAUTĖ SESERIJOJE

Skautavimas nuo paukštytės iki Vyriausios Skautininkės — tai skautavimas Sesiarijoje. Paukštytėms ir „geltonšlipsis“ skautavimo eiga yra nustatyta įstatais, patirimų laipsniais, specialybėmis ir nuolatiniu geru darbeliu. O po to, vyresnės skautės jau nėra nustatyta tokio aiškaus ir smulkaus darbo plano. Subrendusios skautės laisvai nusprendžia ir tvarko savo programą. Šiuo skautavimo laikotarpiu daugiausia ir nutolsta nuo Sesiarijos. Kodėl?

Aš manau, kad visos savo laiku mėgindavo išspręsti šį klausimą. Dauguma atsakytų, kad nusibosta — nėra ko veikti. Kitos galvoja, kad nebūnant vadove, jautiesi, kad nieko gera ir nepadarei. O dar kitos visai kitaip mano: nėra laiko, mokslas, draugai, kitos organizacijos užima visą laisvalaikį. Tarp tokių pasiteisinimų ir atsiduria vyresnė skautė. Ji galvoja, kad vistiek ja mažiau rūpinsis, nes visos vadovės pastangos yra nukreiptos į jaunesnę sesę ir jos tobulinimą. Ir taip po truputį vyresnė skautė nutolsta nuo Sesiarijos.

Taip, reikia ugdyti skautišką ir lietuvišką dvasią paukštytėse ir skautėse! Bet vyresniųjų vadovių darbas nueina per nieką, nes anos, užaugusios ir davusios vyresnės skautės įžodį — nutolsta. Šiek tiek skautiškumo pasilieka jų širdyse, bet, mano manymu, neužtektinai.

Vyresnė skautė (maždaug tarp 16—20 metų) daugiausia įstringa ir padeda vyresniųjų vadovių sesiariškumas. Tame laikotarpyje mergaitė tampa moterimi, jos charakteris keičiasi, ji bręsta. Ji nori

jaustis reikalinga, nors entuziastinga vadove ir nenori būti. Reikia sugalvoti kitų būdų tokias nelinkusias vadovauti seses patraukti kuo arčiau prie skautiškos šeimos.

Atsiradus kokiai problemai, rasti laiko išnagrinėti, pasikalbėti. Jei galvojame, kad davusi vyresnės skautės įžodį vistiek nepasiliks Sesiarijoje, tai, mano manymu, sesės per jaunos išeina į vyresnės skautės. Gal ne per jaunos amžiumi, bet joms trūksta sudėtingesnio pasiruošimo. Ir man panašiai buvo, kai atėjo laikas duoti vyresnės skautės įžodį, pasijutau netikra savimi, abejoju ar buvau pakankamai pasiruošusi tokiam rimtam žingsniui. Galvojau, kad mėlynas kaklaraištis reikšė mano skautišką subrendimą. Tas mane baugino, nes nebuvau tikra, ar viską galėsiu išpildyti, ko iš manęs reikalaus? Ar galiu prižadėti ir atvirai pasakyti,

kad aš uoliai visą gyvenimą dirbsiu skautų organizacijai, kiek tik man jėgos leis? Negalėčiau net ir po kelerių metų ramia sąžine į tuos klausimus atsakyti. Visos tik galim atsakyti, kad mėginsime. Ir tam tikslui turime vyresniųjų skautių kandidatavimo laikotarpį, kurio metu kandidatė turi rimčiau šiuos klausimus apsvastyti ir apgalvoti. Aš manau, kad to mes nepadaram, nes davusių vyresniųjų skautių įžodį yra daug, o priklausančių vienietams ir ten dirbančių — mažai.

Be rimtesnio pasiruošimo laiko, reikia daugiau vyresniųjų, patyrusių vyresniųjų skautių vadovių. Kai kurios iš mūsų tarpo tikrai vengia vyresniųjų vadovių. Jos nesupranta, kad nors ir savarankiškai dirbant, vyresnė vadovė yra mums skautiškų žinių šaltinis, iš kurio mes pasisemiame. Mūsų norai geri, bet laiko turime labai mažai. Sueigų sustatymai, paskaitų, pašnekesių, suvažiavimų ruošimai, tai vis dideli darbai, kuriems idėjų turime, bet pačiam darbo paruošimui jo pritrūkstame.

Sesės užsiėmimų metu

Lino Meilaus nuotr.

Čia į talką galėtų ateiti vyresnė vadovė. Gal tada vyresnių skaučių draugovės galėtų aktyviau veikti ir tuo veikimu ir nubyrėjusias atgal susigražinti.

Paminėjau „nubyrėjusias“ — kurios dar kartais pasirodo. Daug kas neigia tokias seses, kurios tik kartą į metus užsideda uniformą, atvyksta į kokią sueigą, į Kaziuko mugę, atvažiuoja į suvažiavimą ar net į stovyklą. O man tik džiugu širdyje, kad jos ateina. Jos gi nori užsidėti uniformas, užsirišti kaklaraišti, parodyti sau ir kitiems, kad neužmiršo, jog yra skautės, kad tokios išliks ir visą gyvenimą. Yra vilties tokias seses pritraukti atgal, jei veikla toms nevadovaujančioms pasidarytų įdomesnė.

Daug kalbėjau, suminėdama įvairius nesklandumus mūsų vyresnių skaučių veikloje. Dar sunkiau būtų bent dalį tų problemų pašalinti. Tačiau turime ieškoti būdų, kai geriau galėtume ugdyti lietuviškai skautišką dvasią.

Norėčiau papasakoti jums mielą prisiminimą...

Vienoje Aušros Vartų tunto stovykloje buvo išbandyta nauja idėja — vyresniųjų skaučių pastovyklė. Man teko ten aktyviai dalyvauti. Galiu atvirai pasakyti, kad pasisekė puikiai. Mūsų buvo 11,

visos vyresnės skautės. Kandidatės turėjo savo pastovyklę ir veikė atskirai. Buvome susiskirsčiusios būreliais: pionerijos, iškylų, laikraštėlio ir sporto. Šie būreliai turėjo atlikti nustatytus uždavinius visoje stovykloje: skaučių ir paukštyčių pastovyklėse. Bet aš manau, kad šios idėjos pasisekimas buvo tame, kad mes turėjome savo atskirą pastovyklę — vietą, kur susistatėme savo palapines, įsirengėme ir gyvenome, kaip stovyklos vadovės. Tai tikrai buvo mūsų gojelis. Per tą stovyklos laikotarpį labai suartėjome ne tik tarp savęs, bet su skautėmis ir su vyresnėmis vadovėmis. Visi net ir iš tolo jautė mūsų seseriškumą, ir tuo tikrai galėjome pasididžiuoti.

Kaip pradžioje minėjau, toks seseriškumas gali jauną vyr. skautę stipriausiai priglausti prie skautiškos šeimos. Mes visos jautėmės esančios reikalingos, jautėme, kad mumis rūpinosi vyresnės vadovės, bet mes tvarkėmės ir gyvenome savarankiškai. Tai buvo seseriškumo gražiausias pavyzdys. Mes pačios buvome nustebusios, kiek galima skautiškai pasiekti, kai mūsų užnugaryje budėjo pasišventusi širdis!

vyr.sk. Alvida Baukutė,
Aušros Vartų tuntas

DVI SESĖS SVARSTO: KODĖL MES PRIKLAUSOME SKAUTAMS IR ATEITININKAMS?

Svarstant šį klausimą, mums kilo mintis: jei būtume augusios nelietuviškose šeimose, mes greičiausiai nepriklausytume nei skautams nei ateitininkams. Mums iš viso nerūpėtų tokie klausimai. Be abejo, tai įrodo, kad jaunimo organizacijų tikslas yra pirmų pirmausia suburti lietuvišką jaunimą draugėn ir angažuoti jį lietuviškai veiklai. O veikti galima įvairiai — ne tik vienoje organizacijoje. Mes priklausome abiem organizacijom — skautams ir ateitininkams, nes abi yra mums svarbios, įdomios, iš abiejų yra ko pasisemti. Šios organizacijos papildo viena kitą.

AUDRA: Skautuose bendradarbiavome ir stovyklose bendrovė. Išmokome mylėti Dievą, tėvynę ir artimą. Skaučių ideologijos ir įstatų vedinos, tvarkėme savo kasdieninį gyvenimą ir rišome gerojo darbo mazgelį. Stovyklose išmokome gyventi gamtoje, palapinėse, drauge dirbti, vis ką nors veikti, užsiimti. Suvažiavimuose susitikdavome naujų skaučių-tų iš kitų miestų, pasikalbėdavom, pabendraudavom su jais, palygindavom savo skautavimą su kitų miestų.

Nuo pat mažens esu skautė, esu ir ateitininkė. Ateitininkų principus gyvendavome susirinkimuose, kuruose, suvažiavimuose, stovyklose. Šūkis „Visa atnaujinti Kristuje“ yra

Šio Skautų Aido numerio talkininkės - Chicago Aušros Vartų tunto vyr. skaučių kun. Gražinos būrelis

dažnai mano mintyse.

Mano gyvenime abi organizacijos yra labai svarbios. Jos viena kitą papildo, pajdomina. Abiejose organizacijose yra dalykų, kurie man nepatinka. Skautuose: atskiros draugovės sesėms ir broliams, veiklos nykimas tarp 17—35 m. amžiaus jaunimo. Ateitininkuose: labai daug diskutuojama, bet tik kartais kas konkretaus daroma, veikla labai koordinuota. Vis dėlto, daug kas ir patinka. Skautuose: bendradarbiavimas, buvimas gamtoje; ateitininkuose: klausimų nagrinėjimas, inteligentiškumo principo vykdymas.

Nei viena, nei kita organizacija nėra visiškai tobulos; kiekvienai reikia darbo, ypač šiame greitai besikeičiančiame pasaulyje. Mano nuomone, šios dvi organizacijos nekonkuruoja, o padeda viena kitai. Jei visos jaunimo organizacijos būtų panašios, tai tik mažas narių branduolys veiktų, — kiti neturėtų progos pasireikšti. Jei kas nors nepatiktų, nebūtų vietos pakeitimams, skirtingų nuomonių išreiškimui. Svarbiausias lietuvių tikslas išeivijoje yra išlikti lietuviams: mūsų taip mažai tėra. Neatstumkime jaunimo, nors jų nuomonės ir skiriasi.

RASA: Augdama skautų eilėse, aš sėmiausi sau minčių ir žinių, kurios padėtų gyvenime. Visa tai radau ne tik knygoje, bet ir stebėdama savo vadovę. Sutikau vadovę, kurios tikrai mokėjo dirbti su vaikais ir savo pavyzdžiu parodydavo tikrą skautišką seseriškumą. Jos man ir dabar stovi akyse, kai aš pagalvoju, ką man reiškia skautavimas. Buvo ir tokių, kurios turėjo gerų norų, bet, nors ir stengdavosi, nesugebėjo apsieiti su vaikais. Per daugelį skautavimo metų aš kartodavau skaučių įstatus, kaskart vis giliau įsisąmonindama, ką jie reiškia ir kaip jie man svarbūs. Kiekvieną vasarą važiuodavau į stovyklą pabūti gamtoje, geriau ją pažinti. Turėjau progos pabendrauti su draugėmis, paaiškinti, vakarais prie laužo padainuoti. Nė kartą —

bedainuojant „Lietuva brangi“, žiūrint į blėstančias žarijas, ištrykdavo ašara, pajusdavau šilumą ir vieningumą tarp mūsų... Mano brendimo procesą stipriai paveikė skautavimas, ir aš įsisąmoninau šios organizacijos esmę: dirbti Dievui, tėvynei ir artimui. Vėliau teko ir vadovauti jaunėsnėms; stengiausi joms perduoti skautybės ideologiją.

Dar man besimokant gimnazijoje, teko susipažinti ir su ateitininkų veikla. Buvau nuvažiavusi į jų stovyklą ir dalyvavau keliuose susirinkimuose. Niekad nelyginau skautų ir ateitininkų, bet domėjausi ir ateitininkų veikla.

Brendimas yra svarbiausias ir nuostabiausias vyksmas žmogaus gyvenime, bet retai mes apie tai pagalvojame. Brendimas nėra vien tik fiziologinis vyksmas. Dvasios brendimas yra dinamiškas procesas, kuris mus veda gyvenimo keliu. Brėsdami, mes vis ieškome sau to,

kas mus papildytų, kad galėtume tapti pilnutine asmenybe.

Sulaukusi studentės amžiaus, aš daugiau ieškau intelektualinio stimulo. Pas studentus ateitininkus radau daugiau intelektualinio papildymo. Dažni susirinkimai ir kursai lavina, randu progos susitikti su savo bendraamžiais, kurie mėgsta diskutuoti ir nagrinėti įvairius lietuviybės klausimus. Pasidaliname mintimis. Šioje organizacijoje pabrėžiama katalikiškumas, tautiškumas, šeimyniškumas ir visuomeniškumas. Visa tai man yra labai svarbu.

Nežiūrint to, kad priklausau kitai ideologinei organizacijai, skautybė man yra ir liks gyvenimo kelrodžiu, bet dalyvavimas ateitininkų organizacijoje mane papildo. Svarbiausia — abi organizacijos turi vieną pagrindinį tikslą: padėti mums išlikti tikromis lietuvaiteimis.

vyr. skautės Rasa Kaminskaitė
ir Audra Kubiliūtė

IŠ KUN. GRAŽINOS BŪRELIO DIENORAŠČIO ...

... Skautiškasis siūlas, jaustas sesės širdyje, nenutrūksta, bet tiesiasi visame jos darbų kilime. Tai stipriau, tai silpniau sušvytėdamas savo spalvomis, narsto jis kitų siūlų pynėje, gyvenimo raštų žaidime.

... Tokio skautiškos minties siūlo vedamos, vieną rudenįjančio spalio sekmadienį, 1960 metais, ir susibėgo grupė sesių į kun. Gražinos vyresnių skaučių būrelį, AUŠROS VARTŲ tunto globojė.

Dėl įvairių priežasčių negalėdamos aktyviai tunto veikloje dalyvauti, jos nutarė būrelio ribose, kiek sąlygos leis, talkinti tuntui, neužmiršdamos ir savo dvasinio pasaulio. Ir taip gražinietės pradėjo naują skautišką kelionę.

... Sueigose, kurios vyko ir

tebevyksta kas mėnesį vis kitos sesės namuose, klausomės prelegentų išminties, diskutuojame skautišką bei kasdieninio gyvenimo aktualijas, o reikalui atsiradus, visuomet stengiamės padėti tuntui: Kaziuko mugėse jau eilę metų vaišiname atsilankiusius svečius, visą pulką lėlių gražiomis lietuvaiteimis paverdame, lėkščių, dėželių ir kitokių prašmatnybių pridedinom, pripiešm. Net ir suskaičiuoti visko neįmanoma!.. Ne viena ir įvairias pareigas tunte, kad ir negalėdamos, „įkrito“...

... Neišmatuoti per dvidešimt metų nueito kelio... Su meile dirbamas darbas yra malonus, o prisiminimų takais taip smagu pasivaikščioti...

... Ir taip tas skautiškasis siūlas tiesiasi, jungdamas mus visas į vieną skautišką šeimą.

Sesė Regina Smolinskiene

PAUKŠTYČIŲ AR ŪDRYČIŲ IŠKYLA GAMTOJE

Laikas: nuo 9:00 ryto iki 7:00 vakaro.

Vieta: iš anksto numatytas parkas, miškas, privatus ūkis.

Apranga: jei šilta, sesės dėvi tvarkingomis darbo uniformomis; jei šalta, apsirengia šiltai ir patogiai.

Reikmenys: maža palapinė; spalvoto popieriaus ar medžiagėlės gabaliukai kelio ženklų žaidimui; pieštukai, klijai, popierius darbeliams; virvutės mazgų risimui; švilpus, degtukai, pirmos pagalbos dėžutė; sviediniai; patiesalai atsėdimui.

Susisiekimas: vienetas susirenka sutartoje vietoje. Automobilius parūpina vadovė su tėvų komiteto pagalba. Jei važiuoja keli vienetai, nusamdomas autobusas.

Maistas: dešrelės, bandelės, pienas, vaisių sunka, sumuštiniai, „marshmallows“, popierinis rankšluostis, puodukai ir pn.

Numatyti pastogę ir užsiėmimus užėjus lietui.

Iškylaujantįsias suskirstyti būreliais.

Svarbu: apie ruošiamą iškylą vadovė praneša tuntininkei!

* * *

*Kai reikia
vadovės
pagalbos...*

*Lino Meilaus
nuotr.*

Atvykus į iškylas vietą, sesės sutvarko atsivežtus daiktus. Visoms padedant, pastatoma palapinė, kurioje sudedamas maistas ir kiti reikmenys. Žaidžiamas kvadratas.

Priešpiečiai: saldžios bandelės, pienas ar vaisių sunka. Pavalgiusios apsitvarko.

Pašnekesys apie kelio ženklus, apdairumą, aklumą.

Sutartinų kelio ženklų yra: 1. Bendrų, žinomų visoms skautėms ir 2. Težinomų tik kurio vieneto skautėms. Dedant ženklus, negalima žaloti medžių, prirašinėti ant sienų, šaligatvių ir pn. Ženklus dėti taip, kad po žaidimo būtų galima juos lengvai panaikinti.

Ženkliai išbraizomi žemėje, sudėstomi iš akmenėlių, pagaliukų, žemių. Jei būtina reikia parašyti ant sienos, tvoros, grindų, rašoma kreida ar anglimi.

Pasiruošimas kelio ženklų žaidimui. Kelios vadovės su dalimi sesių pasilieka vietoje, kitos eina miško taku ir sudeda kelio ženklus ir

uždavinius, pvz.: 1. Visoms ratu susėdus padainuoti dainelę, kurią girdėtų ir toliau esančios sesės. 2. Pašokti suktinį, 3. Pačioms sugalvoti šūkį ir jį garsiai sušukti.

Sesės suskirstomos į grupes, kurios kas 5 min. išleidžiamos ieškoti kelio ženklų. Su kiekviena grupe eina bent viena vadovė. Viena vadovė pasilieka iškylas vietoje prižiūrėti reikmenis. Kiekviena grupė pasižymi, kiek ženklų pasebėjo ir kokius uždavinius atliko. Grupė, suradusi daugiausia kelio ženklų ir geriausiai atlikusi uždavinius, laimi.

Susėdama padainuoti. Kiekviena praveda du punktelius pasirinktos dainelės.

Vadovė papasakoja apie apylinkėje dažniau matomus medžius ir augalus. Visos eina ieškoti 10-ties skirtingų lapų. Renkant, pakartojami švilpesiai. Surinkus lapus, bandoma juos atpažinti. Vadovė išdaliną kietesnio popieriaus, ant kurio kiekviena lietuviškai pasirašo, pvz.: Marytė Jonaitytė, suklįjuoja lapus

ir parašo jų pavadinimus.

Mazgai. Kiekviena gauna virvutę, susiranda pagaliuką ir, vadovei rodant, pasidaro stovyklinį drabužiams pakabą.

Laužo kūrimas. Vadovei iš anksto sužinojus, kad iškylos vietoje galima kurti ugnį, visos renka malkas ir pagaliukus. Paaiškinama, kokios malkos tinka laužui: smulki-os, sausos pradžiai, stambesnės — laužui įsidegus. Parodo keletą laužo pakrovimo būdų. Kiekviena bando pati sukrauti pavyzdinius lauželius. Susiranda po tinkamą lazdelę dešrelių kepimui. Sukraunamas ir užkuriamas pagrindinis laužas.

Pietūs: dešrelės su bandelėmis, supiaustyti agurkai ir pomidorai, sunka ar pienas, „marshmallows“. Dešrelės kiekviena užmauna ant lazdelės ir laužo liepsnose išsikepa. Saugoti, kad kibirkštys nepasiektų

sesių. Taip pat ant lazdelių iškepami ir „marshmallows“.

Pavalgius apsitvarkoma. Išky-lautojos pačios pasirenka mėgstamus žaidimus, pasiaučia gamtoje. Prižiūrėti, kad visos įsijungtų į žaidimus.

Įvairios estafetės. Sesės sustoja eilėmis po 5—7 į eilę. Davus ženklą, kiekvienos eilės pirmoji sesė bėga iki sutartos vietos (akmens, medžio ar pan.), kurią paliečia, grįžta prie savo eilės, paliečia sekančią sesę, o pati atsistoja eilės gale ir t.t. Greičiausiai subėgiojusi eilė laimi.

Galima bėgti surištomis kojomis, su sviediniu tarp kojų, nešant šaukšte kiaušinį ir t.t.

Laužas. Skirti ar leisti pačioms sesėms išsirinkti laužavedę. Būreliai sugalvoja po pasirodymą ir šūkį. Vengti ilgų pasakų ar dainų įscenizavimo ir televizijos programų

pakartojimų. Stengtis visas įjungti į pasirodymus ar dainų ir šūkių pravedimus.

Jei yra atvykę tėveliai, pakviesti juos prie laužo. Sugalvoti jiems padėkos šūkį už vežiojimą. Laužas baigiamas tradicine „Ateina naktis“.

Sutvarkoma laužvietė, užgesinamas laužas: užpilamas vandeniu ar užkasamas žemėmis. Atidžiai patikrinama, ar visiškai užgesintas. Išskylavimo vieta paliekama tvarkinga.

Sueigose, iškylose, stovyklose yra labai svarbu, kad uždavinius, darbelius, įrengimus atliktų pati sesė.

Iš spaudai ruošiamos knygos „Skautybė Lietuvaitei“

GAMTOS DRAUGYSTĖJE

KUKLIOJI PIENĖ

Kiekvienas palyginame vešliai sužaliavusią pievą su žaliu it aksomas kilimu, kol nepamatome joje ryškiai geltonų taškų, vadinamų pienėmis. Sodininkai vadina jas piktžolėmis ir stengiasi tuoj pat išrauti, kai tik pamato žolėje jų išsikerojusius lapus. Tačiau gamtininko R. W. Emersono piktžolinis aptarimas yra priešingas mūsų galvojimui. Jis, pavyzdžiui, sako, kad pienės gerosios savybės dar nėra pilnai išaiškintos; ypač dar nėra ištirta pienės nauda kulinari-nėje srityje. (Daugelis žinome, kad iš jų verdama gardi sriuba. Ar esate kada bandę išvirti tokią sriubą savivaldos dieną stovykloje ar, besiruošiant virėjo specialybei, skil-ties iškyloje?)

Paširodo, jog pienė, Lietuvoje

dar vadinama ir kiaulpiene, turi labai naudingų žmogaus sveikatai dalių: geležies, kalcijaus, sodijaus, sulfuro, potašo, vitaminų A, B, C ir D. Senovėje pienės buvo naudojamos kaip vaistas nuo reumatinų ligų bei gydant žmones nuo karštligės ir kepenų ligų.

Pienė kitų tautų kalbose išreiškama skirtingais vardais. Prancūzai ją vadina „liūto dantimi“ — dent de lion; iš čia angliškas jos pavadinimas „dandelion“. Tas liūto danties įvaizdis susidarė, lyginant pienės karpytų žiedlapių galūnes su liūto aštrių dantų eile. Pienė dar vadinama balionu, kaimiečio laikrodžiu, varnos krankimu, airių ramune, kiaulės snukiu (palygink su lietuviška „kiaulpiene“).

Prancūzijoje ir Italijoje pienu žiedlapius renka kaimo moterys, kurios neapsieina be jų, gamindamos mišraines ar dėdamos jas

prieskoniu, kepant mėsą. Tuo galėtume pasinaudoti ir mes. Pienių lapam pilnai išaugus, juos nuskynus ir išdžiovinus, galima naudoti ir arbatai. Kai pienės pradeda žydėti, jų lapai tampa kartūs ir todėl nebetinka naudojimui, tačiau jų žiedais galime paskaninti kepamą omletą. Svarbu tik, kad žiedai būtų surinkti prieš pilnai pražystant. Gi pilnai prasiskleidę gelsvi pienu žiedai gali būti naudojami baltojo vyno gaminimui.

Kiekvieną pienės daigą galima nupjauti tris ar keturis kartus pavasario ir vasaros laikotarpiu. Po dviejų metų pienu šaknys iškyla. Tada jas reikia nuskusti, išdžiovinti ir pakepinti krosnyje ar prieš ugnį, kol visai paruduoja. Sumalus, gaudamas geras „kofeinas“ — gardus kavos pakaitalas.

Kiekvienoje pienės galvutėje yra apie 200 sėklų, kurios lyg lengvi

Sesė Indrė su piene

Silkiniai parašutai gali daugelį mylių skristi pavėjui.

Daugelis žinome apie būrimą — savo laimės spėjimą, kai, papūtę pūkuotą pienės galvutę, žiūrime, ar neliko ant jos nė vieno „silkinio parašuto“. Jei nupūsta visi ligi vieno, tai reiškia: apie ką pasvajojom — turės išsipildyti. Tuo įsitikinę, niūnuojame ir visiems žinomą dainos posmą:

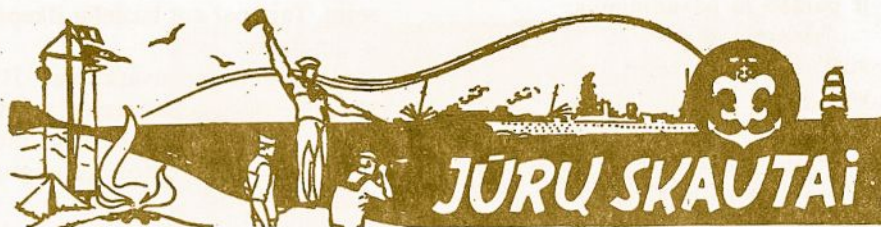
Svelnus pūkelis, ar žinai,
Kur mano laimė, kur jina?

* * *

Nenusiminkime, jei stropiai prižiūrime kiemo pievelėje pamatome pridygusių pienu — aštrių liūto dantukų. Viena, šie auksiniai taškai žalioje vejoje džiugina akį, antra — jie gali pateikti jums įvairaus ir naudingo daržovinio maisto, praturtinti jūsų valgiaraštį.

Tegyvuoją neravimos kiaulpienės!

sesė Sofija

KAS BUVO PIRMAS JŪRŲ SKAUTAS?

Kad anglų kalbos žodis „scout“ nėra skautybės įkūrėjo lordo Baden Powellio išradimas, visi gerai žinome. Šis žodis Amerikos pionierių gyvenime dažnai buvo vartojamas, ir jo reikšmė mums taip pat suprantama: žvalgas, pėsekys, kelrodys ir t.t. Kaip sausumoje, taip ir jūroje yra keliai, kuriais plaukia laivai. Tuos kelius seniau reikėjo rasti, reikėjo juos aprašyti ir, remiantis surinktomis žiniomis, išleisti jūrlapius, kuriuose būtų sužymėti ne tik vėjai, bet ir srovės, uolos ir kita.

Kas nors turėjo tą darbą pradėti. Tai įvykdė Amerikos karo laivyno karininkas Matthew-Fontaine Maury (1806—1873).

Būdamas 18 metų amžiaus, Maury įstojo į laivyną, bet 1839 metais, dėl nelaimingo įvykio, turėjo iš aktyvios tarnybos laivyne pasitraukti. Negalėdamas atsiskirti su jūrininkyste, jis pradėjo visai naują, dar niekieno nejudintą sritį — saugių jūros kelių ieškojimą: pradėjo rinkti davinius apie vėjus, vandenynų bei jūrų sroves ir orą. Jo pasiūlymu buvo paruoštos logo knygos. Maury šias logo knygas išdalino burlaivių kapitonams, o po penkerių metų gavo iš jų gausybę pranešimų. Po daugelio metų darbo pasirodė pirmoji knyga „Vėjų ir srovių jūrlapiai“.

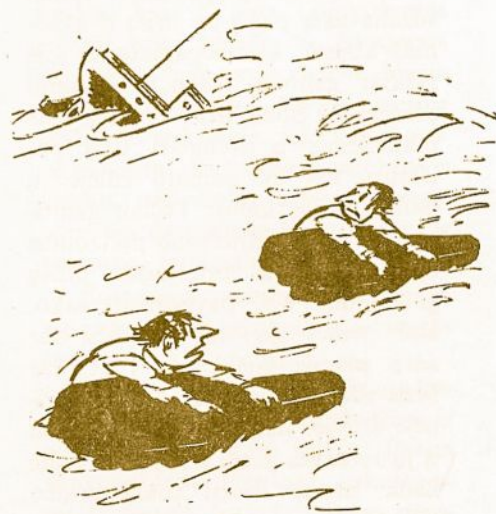
Tai buvo pabaiga neplaningoms burlaivių kelionėms: minėta knyga tapo didele parama jauniems jūrų kapitonams, kurie, pasinaudodami knygos daviniais, per trumpą laiką daugiau patyrė, kaip ankstyvesnieji kapitonai per visą savo gyvenimą.

Pavyzdžiui — vien tik kelionė iš Anglijos į Australiją sutrumpėjo iki šimto dienų, kai anksčiau reikėdavo plaukti apie 125 dienas. Grįžimas buvo sutrumpintas iki 63—65 dienų.

Tai buvo įmanoma pasiekti, remiantis surinkta medžiaga iš kapitonų pranešimų — jų būta 1,159,353 — apie vėjus, jų kryptis, stiprumą, ir iš apie milijoną raportų apie barometrų stovį. Po tokio kruopštaus mokslinio darbo, jam buvo suteiktas „Garbės Jūrų Skauto“ vardas.

Ar nenuostabu, kad tokie svarbūs dalykai padaryti dėka vieno asmens, kuris savo gyvenimą paskyrė jūrininkystei: kad laivai pasiektų savo tikslą saugiau ir greičiau.

j.v.s. L. Knopfmilleris

— Įdomu, kaip sekasi lūpinės armonikėlės savininkui?

A.A. JŪRŲ SKAUTININKAS KRISTUPAS PLONAITIS

1905.II.16—1980.III.15

Turime Sąjungoje vadovų, kurie nuo pat įstojimo dienos į skautus su dideliu pasišventimu ir pasiaukojimu dirbo joje ir padarė didelius įnašus. Šiandien aš noriu pasidalinti pergyventais įvykiais su jūrų skautų vadovu Kristupu Plonaičiu.

Gimęs prie Kuršių Marių, Žiaukiuose, šis Klaipėdos krašto sūnus nuo pat jaunystės dienų kovojo už lietuviybę. Sukakęs 17 metų, prisidėjo prie sukilėlių. Pirmiausiai buvo slaptų posėdžių saugotojas. Kai vyko Klaipėdos atvadavimo vadovybės posėdžiai Klaipėdos „Lituanicos“ spaustuvėje, jo pareiga buvo saugoti ir tuoj perspėti posėdžių dalyvius, jei kas nors įtartino buvo pastebėta. Vėliau jaunųjų sukilėlių grupė susijungė su savanoriais iš Lietuvos ir žygiavo Bajorų — Girulių geležinkelio linija. Klaipėdos kraštas tapo atvaduotas, Kristupas Plonaitis buvo apdovanuotas Sukilėlių Medaliu.

J.s. K. Plonaitis buvo vienas iš pirmųjų, kurie steigė lietuvių jūrų skautų vienetą Klaipėdoje. 1926 m. Lietuvos pasienio policija pagavo kontrabandininkų laivą „Malaya“,

kurį tais pačiais metais Moterų Sąjunga Tautiniam Laivynui Remti nupirko ir perleido jūrų skautų vienetui.

Kristupas Plonaitis organizuoja ir pats remontuoja BUDĮ (Malaya). Atremontavus, pasileidžiama į pirmąją užsienio kelionę: į Latvijos Liepoją. Tai buvo didelė šventė jūrų skautams, nes jie pirmą kartą mūsų trispalvę ir jūrų skautų vėluoką parodė mūsiškiams jūrų skautams Latvijoje.

1927 m. j.s. M. Brakas ir K. Plonaitis pirmą kartą atstovauja lietuvių jūrų skautams pasauliniame jūrų skautų suvažiavime Kopenhagoje, Danijoje.

1928 metais nuo pat pavasario jūrų skautų veikla sustiprėjo. Darbas prie Budžio ėjo pilnu tempu, nes šiais metais jūrų skautai numato padaryti keletą tolimojo plaukiojimo kelionių. Visos kelionės ir jų aprūpinimas (laivo ir įgulos dokumentai, maistas, įgula ir kuras motorui, kurį suteikdavo Klaipėdos uosto valdyba) buvo Kristupo Plonaičio rūpesčiai.

Budys pakelia bures ir išvyksta iš Klaipėdos į Ronehamn, Gotlando salą. Grįžus, pasiruošta naujai kelionei į Ronnė, Borholmo salą, Daniją. Vėliau seka Kopenhaga, Helsingor, Danija, iš čia į Halsingborg-Svediją ir atgal į Klaipėdą.

K. Plonaitis savo rezidencijoje Aspen, Švedijoje. Tolyje plėvesuoja trispalvę, kurią K.P. kasmet išskeldavo per Švedijos lietuvių gegužinę

1929 žymi audringą kelionę į Visby, Gotland salą, Švediją. Tą pačią vasarą Budys aplanko Piluvą — Karaliaučius.

Nuo 1926 iki 1930 metų Budys aplanko 2 kartus mūsų Palangą ir kartą Šventosios uostą. Su Budžiu buvo padaryta 15 iškylų: Juodkrantė — Pervelka — Preila — Nida — Kintai. Visos minėtos kelionės vadovu buvo j.s. Kristupas Plonaitis.

1931 metais j.s. Kristupas Plonaitis iš jūrų skautų vieneto vadovavimo pareigų pasitraukė ir buvo tuoj pakviestas į Klaipėdos Jachtklubą. 1932 metais p. K. Mažonas kviečia K. Plonaitį tolimai kelionei su jachta GULBE į Bornholmą — Kopenhagą — Halsingborg — Goteborg — Klaipėdą. Tais pačiais metais su GULBE į naują kelionę: Klaipėda — Kiel — Kiel kanalas — Londonas — Oslo — Goteborg — Gota kanalas — Visby — Klaipėda.

1938 metais Klaipėdos Šaulių jachtklubas „Bangputė“ kviečia Kristupą Plonaitį su jachta ŠAULYS kelionėn vadovu į Dancigą. 1939 m. Kristupas perburioja šią Bangpūtės jachtą į Šventosios uostą.

1968 metais, kai vyko Tarptautinė Mokamųjų Burlaivių regata Gothenburg — Scotland — Norvegija (9 laivai), Kristupas Plonaitis buvo ryšininku-karininku mokamajam burlaivy „Gorch Fock“.

Taigi, Kristupas Plonaitis visur ir visuomet padėdavo ten, kur jis buvo kviečiamas. Jam buvo brangus mūsų pajūris, jis skiepijo meilę buriavimo sportui ir ruošė mūsų jūrų skautų jaunimą vadovų pareigoms.

Kristupas Plonaitis buvo apdovanotas LSS „Gintaro Ordinu“.

Apsigyvenęs Švedijoje, jis palaike ir rėmė mūsų jūrų skautų veiklą užsienyje, jam buvo žinomi mūsų vargai ir laimėjimai.

Kovo 15 netekome savo pionieriaus-vadovo; mes net negalėjome pastatyti paskutinį kartą jūrų skautų garbės sargybos, bet galime

šių metų stovyklose vieną dieną pašvęsti gerbiama vadovui ir nuleisti vėliavą-vėluką pusiasietėbin ir pravesti pašnėses ar suteikti jaunimui žinių apie Klaipėdos krašto patriotą, Lietuvos pajūrio mylėtoją ir ištikimą jūrų skautų vadovą.

Tebūna lengva Tau, brangus Kristupai, laisvos Švedijos žemelė!

j.v.s. L. Knopfmilleris

ŠALTI VANDENYS — PAVOJINGI!

Atėjus pavasariui, skubame prie ežerų, upių ir prie jūros paplaukyti kanojomis, motorvaltėmis ar paburiuoti. Bet reikia neužmiršti, kad, kur yra ilgos žiemos, vandenių telkiniai tik į vasaros vidurį truputį atšyla ir tai tik paviršiuje. Atsitolius per dešimt jūrmilių nuo kranto gegužės pabaigoje temperatūra krante ir toliau nuo kranto gali svyruoti 20—40 F.

Gal pastebėjote, kad žmonės krante kepinasi saulėje tik maudymosi apranga, o žvejai, buriuotojai išplaukia šiltais megztiniais apsi-
renge. Taip pat ir rudens sezonu vanduo paviršiuje palyginti greitai atšala, bet ne taip greit, kaip oras.

Šalti vandenys — pavojingi. Aptarkime čia vieną atvejį. Du draugai išsiruošę kanoja praleisti smagią popietę. Beplaukiojant, vienas draugų, bekeisdamas vietą, paslysta ir, virsdamas į vandenį, dar

paverčia kanoją, kuri prisisemia vandens.

Abu draugai atsirado vandenyje. Buvo dar ankstyvas pavasaris, bet oras jau šiltas.

Atsidūrus vandenyje, jiems užėmė kvapą ir lyg geležiniais lankais kažkas apkalė jų kūną. Greitai juos ėmė krėsti drebulys, vyko sunkiau kvėpuoti. Vanduo buvo ledinis, ir jiems atrodė, kad bandant kanoją atversti, jų judesiai kažkaip nebesiderino, sunkiau vyko galvoti ir kalbėti.

Tačiau draugams pavyko kanoją atversti ir tik reikėjo skubėti vandenį išsemti. Nors krantas buvo netoli, iškylautojai nebandė plaukdamis jo pasiekti: plaukiant, ypač apsirengus, greičiau prarandama kūno šiluma ir sumatėja išsigelbėjimo galimybės. Prie tos pačios temperatūros vanduo apie 20 kartų greičiau iš kūno atima šilumą, negu oras, todėl net ir besimaudant šaltame vandenyje, dažniausiai už kelių minučių reikia lipsti į krantą.

Kūno temperatūrai sumažėjus, atsitinka tas pat, ką patyrė abu draugai. Jie turėjo užsidėję gelbėjimosi liemenes, bet jos mažai ką padėjo. Prie 5 C pilnai apsirengęs žmogus, priklausomai nuo jo svorio ir sveikatos, netenka sąmonės po 15—20 minučių. Maži vaikai sušala beveik tris kart greičiau. Rankos, kojos, o taip pat ir krūtinės ląstos šonai greičiau atšala, todėl patekus į šaltą vandenį, reikia susiriesti, sukryžiuoti kojas ir alkūnėmis prisidengti šonus. Keliems įkritus į

vandenį, patartina visiems susiglausti. Patirtis rodo, kad tas prailgina išlikimo gyvam laiką apie 50—70%.

Dažniausiai, valčiai apvirtus, geriau mokantieji plaukti bando pasiekti krantą, bet tas sumažina išsigelbėjimo galimybę, nes plaukaint šlapiais drabužiais, greičiau prarandama kūno šiluma. Aplamai vandenyje judant, giliau kvėpuojama, kūnas praranda daugiau dioksido ir tuo sumažinamas kraujo tekėjimas į smegenis bei raumenis. Atšalęs kūne kraujas sutrikdo medžiagų apykaitą.

Daromi tyrimai su visokia apranga, kuri padėtų prailginti išlikimo gyvam laiką. Galima įsigyti iš neopreno pasiūtą aprangą, skiriamą narams, žvejams ir kitiems vandens sporto mėgėjams. Su panašia apranga narai išbuvo panėrę Šiaur. Ledynuot. vandenyne apie pusę valandos.

* * *

Šia proga prisimintinos kelios atsargumo taisyklės:

Negalima valtį perkrauti, naudoti perdidelį variklį; nestovėti valtyje meškeriojant.

Kadangi dauguma valčių turi variklius, tad atsargai reikia turėti irklus, vandeniui išpilti semtuvą, pakankamai degalų, atsarginių žvakių ir įrankių.

Be gelbėjimosi liemenių, gerai būtų turėti plūduriavimo švarkus. Būtina ir pagalbos šaukimo priemonės. Daugiau apie saugumą valtyse pasiskaitykite knygoje BURĖS IR VARIKLIAI.

Nereikia pamiršti, kad šaltas vanduo kasmet vis pareikalauja naujų aukų!

v.j.s. B. Stundžia

ŽIEDUI

Nepražysk per anksti, mano mylimas žiede,
Nésiskleisk, niekvėpėki, nebūk per ryškus.
Tu žinai, kad kruša, susitarus su vėju,
Nukapos tavo jaunus, gležnus vainikus.

Kai stikliniai lašai kas pavasarį krinta,
Pumpure pasislėpus jauku ir saugu.
Neatverk saldaus žiedo nė avilio bitei,
Nors ji tartų: — Aš aukurai Dievo degu!

Nebeklaups, nesilenks nieks prieš tokį altorių,
Kuriame sukurtoji ugnis netikra,
O į Viešpaties žodį griausmingai atliepia
Nuo granitinių sijų atšokus tyla.

Kada prošvaistėm debesys stumdosi, šniokščia
Nenusprendę, kurioje pakalnėj sustot,
Tau ramiau, kaip vygutėj po motinos rankom,
Apsiklojus šiltai, pasapnuot, pamiegot,

Kol giedra su kruša per kančias išsilygins,
Nepražysk, neatskleisk savo grožio gelmes,
Nes bevardis praeivis, tavęs neauginęs,
Pamatys, nusiskins ir suglamžęs numes.

Vyr. sk. Danos Plepytės pieš.

v.s. J Augustaitytė - Vaičiūnienė

KAIP GELEŽĖLĖ RADEŠ...

MŪSŲ PATARLĖ APIE DŽIAUGSMĄ

Važiuojant, visuomet tėvas sustabdydavo arklių, jei pamatydavo ant kelio pusę nulūžusios pasagos arba kitokį gelžgalį. Išlipęs iš vežimo, gelžgalį paimdavo. Tokiu būdu mūsų, Šiauliuose, daržinėj buvo prikrauta tokiais turtais perpildytos medinės dėžės nuo vinių. Kartais sekmadienį tėvas, atsidaręs daržinės duris, godžiai peržvelgdavo sukaupytą turtą ir su pasididžiavimu tardavo: „Už šimtą rublių nepaimsi!...“

Vėliau, Pirmojo pas. karo metu, mes su tėvu pririnkome vežimą misinginių tuščių „tūtų“ nuo patrankų šovinių — tokį „brangų“ turtą užkasėm į mūsų daržo žemę... Ten ir dabar tas turtas tebėra.

Vaiko metais, vasarodamas pas senelius, užlipdavau kopėčiomis ant lubų, po šiaudiniu stogu, ir vartydavau senelio surinktą tokį pat „turtą“, kaip mano tėvo — ir čia, kartais senelis palipėjęs kopėčiomis, gėrėdavosi išblaškytais brangumynais, laimingai atsidūsdamas, kad už kiek ten rublių viso to nepaimtum...

(Austrijos imperatoriaus Prano Juozapo žmona Elzbieta tikėjo, kad šalta geležis turi slaptinę galią, ir ji niekuomet nepalikdavo nepadėjusių nuo kelio žemės vinies arba nukritusių arklio pasagos).

Arėjas Vitkauskas,
Skautų Aido bendradarbis
nuo 1933 m.

Jaunajam vadovui

KURSTYK SKAUTYBĖS ROMANTIKA

Žiupsnelis romantikos, grūdelis paslaptingo, lašelis berniukiško pasididžiavimo, nuotykių prieskonis, saujelė nuoširdaus dėkingumo ir įvertinimo — visi šie dalykai sudaro skautybę. Išlaikykite juos ten.

Kai romantika miršta širdyje, jaunystė dingsta. Kai gyvenime neberandama nuotykių, jis pasidaro beveik tuščias.

Jei nebūtų paslaptinių dalykų aplink mus, nebūtų idomu. Ir jei kas mes esame ir ką darome niekam nieko nereikštų, išskyrus mums patiems, būtume niekai.

Tik jeigu skautybė išlaiko šiuos dalykus gyvus skautuose ir skautams per visą jų gyvenimą, ji tikrai pasiekia savo tikslą!

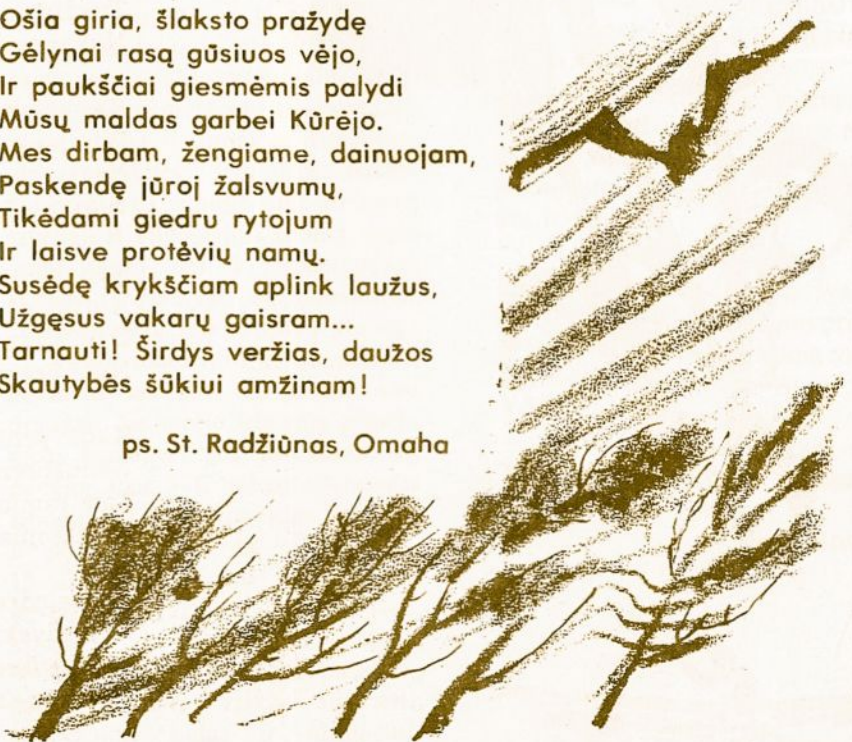
Bet minimi dalykai yra skautybėje. Ar jie taip pat yra ir tavyje?

Teik juos savo berniukams, ir tavo gyvenime bus daugiau romantikos ir nuotykių bei pasitenkinimo.

VĖJO GŪSIUOS

Ošia giria, šlaksto pražydę
Gėlynai rasą gūsiuos vėjo,
Ir paukščiai giesmėmis palydi
Mūsų maldas garbei Kūrėjo.
Mes dirbam, žengiame, dainuojam,
Paskendę jūroj žalsvumų,
Tikėdami giedru rytojumi
Ir laisve protėvių namų.
Susėdę krykščiam aplink laužus,
Užgėsus vakarų gaisram...
Tarnauti! Širdys veržias, daužos
Skautybės šūkiui amžinam!

ps. St. Radžiūnas, Omaha

Kaip įtraukti jaunuosius vadovus

Vieneto veikla yra pagrindinis vadovo (ir vyresniojo vadovo) ir vadovės rūpestis ir uždavinys. Labai puiku, jeigu daug "vyksta": sueigos, iškylos, stovyklos; bet ne taip puiku, jeigu visą darbą nuo planavimo iki įvertinimo atlieka pats tuntininkas, vietininkas, draugininkas ar kitas vienetą vadovas.

Kaip įtraukti jaunuosius vadovus?

Sunku. Pirmą, sakoma, niekas nieko nenori dirbti, jaunimas nenori prisiimti atsakomybės, neturi laiko dėl mokslo, per toli gyvena; lengviau pačiam viską padaryti, nesinori kitų trugdyti.

Bet tam ir yra skautų sąjūdis ir skautų metodas, kad vadovas ir vadovė, iš kitų patyrimo pasimokę ir pasidalinę savais išpučiais, galėtų į darbus, planus, uždavinius įtraukti jaunesnius vadovus, ir net pačius skautus ar skaites pagal jų pajėgumą ir sąlygas.

Šiame rašinėlyje iškeliamos

kelios mintys, kaip geriau įtraukti jaunuosius vadovus, tai yra, skiltininkus, paskiltininkius, skiltininkes, paskiltininkes, išdiininkus, korespondentes, adjutantus, komendantus ir t. t. į sueigų, iškylių, stovyklų, švenčių, minėjimų, varžybų ir atskirų užsiėmimų ruošą. Siekiant to, tenka:

1) *Pripažinti*, kad visų tų užsiėmimų tikslas yra patys skautai, nuo jauniausio iki jaunųjų vadovų, nes tai yra ruošą jų gyvenimui suaugusiųjų pasaulyje, kad būtų geri tautiečiai ir piliečiai.

2) *Suprasti*, kad jie gali daug ką padaryti, nes jų ryšiai su atskirais skautais ar skautėmis yra artimi, jie gali atstovauti jų jausmus, nuomones, troškimus. Jaunieji vadovai turi savąją skautišką vaizduotę ir gali sumaniai

BEBRŲ SKILTIS Rochesterio vietininkijoje: R. Kiršteinas, R. Tašiūnas, R. Lapinas (skilt.), D. Kiršteinas, T. Skučas ir A. Skučas.

pravesti bet ką, jeigu vyresnieji vadovai padės ir patars ir pasitiks jais.

3) *Sutikti*, kad skautų patirtyje tikėjimas ir pasitikėjimas kitu asmenimi pasiseka, kad net išdykiusias skautas savo pareigą ar uždavinį gerai atliks, jeigu jaus vadovo paramą ir pagarbą, ne tik įtarinėjimą ar neigiamas nuotakas.

4) *Informuoti* visus jaunus vadovus net apie tuos dalykus, kurie jų tiesiogiai neliečia, kad jie turėtų reikalingą žinią.

5) *Paišykinti*, kaip atsirado įvairūs nutarimai, planai ir kodėl, kad jie pajustų, jog užsiėmimai nėra kur debesysse iškepmi, o atsiranda tik po sumanaus skautiško planavimo. Panašiai parodyti, kaip įvertinama, klausiant jų, ką jie mano apie vieno ar kito dalyko pasekmes, pasisiekimą; kaip būtų galima patobulinti.

6) Kiekviena proga parodyti didelį susidomėjimą skauto — jaunojo vadovo iniciatyva, domėsiu, noru. Pirmiausia, pasidžiaugti viešai: nusišypsoti, padėkoti, pažymėti. Antra, nepalikti to dygstančio intereso be pasekmių, o tuojaus (pagal vaiko pajėgumą) pavesti ar pasiūlyti ar netiesiogiai paminėti, kaip jaunasis vadovas gali prisidėti, tapti dalininku, padėti: "Žinai, galėsi kitą kartą pravesti", "O, man kaip tik reikia padėjėjo", "Jeigu tikrai gerai supranti šį dalyką, ar galėtum sekamčioje sueigoje visiems paaiškinti?", "Klausyk, ar neaprašytum keliais žodžiais *Skautų Aidui*?" Žinoma, nereikia apkrauti, bet duoti palaipsniui daugiau atsakomybės, kai jaunasis vadovas ar vadovė ištisia savo ranką,

SKAUČIŲ DOVANA JAUNIMO CENTRUI

Kiekvieną sekmadienį Jaunimo Centre būna atnašaujamos šv. Mišios jaunimui. Kambariu šeštadieniais naudojasi lituanistinės mokyklos, ir jo išvaizda yra visai paprasta: klasė su kėdėmis ir lenta. Jaunimo mišių kapelionui kun. A. Saulaičiui, SJ, atrodė, kad kambarys niūrus — kažko jam trūksta. Todėl jis paprašė Aušros Vartų tunto sesių tą kambarį pagyvinti, pajvairinti. Kilo mintis pasiūti didelį, visą sieną uždengiantį plakatą — medžiaginį paveikslą, kuriame būtų religinių temų, kad mišių dalyviai turėtų kuo pasigrožėti ir mintimis priartėti prie Dievo. Šį projektą atlikti buvo pasiūlyta Gabijos vyr. skaučių dr-vei.

Paveikslą suprojektavo dail. sesė A. Sutkuvienė. Ji pamačiusios, manė, kad bus neįmanoma tokio didelio darbo imtis: juk mes neprietyrusios, nesame ir taip labai talentingos. Gal tik sugadinsime visą reikalą? Sesė Sutkuvienė mus nuramino, sakydama, kad esame pajėgios tą darbą atlikti, o jei ne — tai išmoksime bedirbdamos!

Ir taip prasidėjo projekto vykdymas. Kas sekmadienį rinkdavomės darbo sueigoms, siūdavome mažas daleles, kurias sujungus, susidarys visas audeklas. Iš pradžių daug sesių dirbdavo, bet laikui bėgant, būrys gerokai sumažėjo. Sesė Sutkuvienė mums vis patarinėjo, mokė. Taip, su jos didele kantrybe, darbas ėjo pirmyn.

Plakatą bebaigiant, reikėjo visus mažus gabalėlius susiūti ant vieno didelio medžiagos gabalo. Tam

tikslui suorganizavome iškylą į p. Sutkų vasarnamį Beverly Shores, Indianoje. Ten netrukdomos galėjome ištiesti plakatą (kuris užėmė beveik visą salioną) ir siūti. Ne tik dirbom, bet ir pasilinksminom čiuoždamos, slidinėdamos — pasigrožėjome žiemos grožiu! Taip mūsų gerasis darbelis tapo relaybe.

Baigtą plakatą paaukojome Jaunimo Centrai Vasario 16-osios proga; šią auką skyrėme Dievui — Tėvynei — Artimui. Plakatą įteikėme Aušros Vartų tunto sueigoje 1980 m. vasario mėn. 17 d.

Nuoširdžiai dėkojame sėsei Adai Sutkuvieni, be kurios pagalbos būtų buvę neįmanoma šio darbo atlikti. Dėkojame jai už kantrybę, nuoširdumą ir pasišventimą.

vyr. sk. Audra Kubiliūtė,
Gabijos dr-ė

ŠEŠTOJI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Mūsų tautinių šokių šventės, įvykstančios kas ketveri metai, yra svarbiausios ir didžiausios lietuvių kultūros manifestacija. Į jas suplaukia lietuviai iš visų pasaulio kraštų: Kanados, Vokietijos, Anglijos, Šveicarijos, Australijos, Brazilijos, Venezuelos ir Urugvajaus. Į šventes atsilanko aukščiausieji JAV valdžios pareigūnai ir politikai. Į šią tautinių šokių šventę, tikimasi, atvyks ir JAV prezidentas.

Prisimintina, kad šventėje dalyvaus virš 2000 šokėjų, o jų tarpe šoks šimtai skaučių ir skautų; virš 10 tkūstančių žiūrovų stebės ir džiaugsis. Todėl jauskime skautišką pareigą šventėje dalyvauti ir prisidėti prie ruošos darbų.

Iki pašmatymo liepos 6-tą Chicagoje!

Sesių dovanotas paveikslas

VI-osios Tautinių Šokių Šventės rengimo komiteto branduolys:

Krašto Valdybos pirm. Vyt. Kutkus, Šventės komiteto pirm. Jonas Talandis, vyriausia šokių vadovė ps. N. Pupienė, muzikinės dalies vadovas muz. F. Strolia

V. Jasinevičiaus nuotr.

LAZDYNUI 31 METAI

... Trisdešimt vieneri metai yra ilgas laikas, bet turėjo kas nors ir tą

A.A. Algiui Mikutaičiui
tragiškai mirus,

jo motiną -
Vyriausios Skautininkės
Pavadootoją
v.s. Janiną Mikutaitienę
ir šeimą

giliai užjaučiame
ir kartui liūdime.

Omahos Neries tuntas

ps. A Sutkuvienės proj.

Rochesterio Lazdyno šokėjai; grupėje šoka ir daug skautų-čių

(j.)

SKAUTININKUI V. KIŠONUI — 70 METŲ!

Mūsų jaunesniajai kartai v.s. dr. Vytautas Kišonas yra mažiau pažįstamas — jis iš anų „legendarinių laikų“, kai rajone tik kūrėsi tuntai — draugovės — būreliai, kai lietuviška veikla tik tik pradėjo įeiti į vėžes. Tačiau vyresniesiems vadovams jis labai gerai pažįstamas iš Lietuvos, Vokietijos ir pirmojo skautavimo 10-mečio Australijoje.

Sukaktuvių proga trumpai paminėsiu jo asmeninės ir skautiškos veiklos žymesnius aspektus.

Gimęs 1910.4.4 Veiveriuose, Marijampolės apskr., bet iki savo 10-jų metų gyveno su tėvais Sibire. 1921 šeimai grįžus į Lietuvą, Vytautas atsidūrė mokykloje ir tuo pačiu skautininko J. Dainasuko suorganizuotame vilkiukų būrelyje, 1922 jis įstojo į „Aušros“ gimnaziją Kaune ir čia įsijungė į skautų draugovę. Būdamas 5-je klasėje tapo skiltininku, o 6-je — Kęstučio draugovės draugininku. 1929 rugsėjo 8 d. Petro Vileišio aikštėje, Kaune, v.s. V. Šenbergas jam užrišo raudoną paskautininkio kaklaraikštį (tais laikais paskautininkiai dėvėjo raudono šilko „šlipsus“).

1930 m. baigęs gimnaziją, įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą, ir toliau likdamas draugovės draugininku.

1931 pašauktas atlikti karinės prievolės; 1932 Kvaro Mokykloje baigė kariūnų-aspirantų kursus jaun. leitenanto laipsniu, grįždamas prie studijų ir aktyvaus skautavimo.

1934 tapo „Aušros“ tunto tuntininko s. Paliulio pavaduotoju, vėliau — tuntininko s. Mašiotio pavaduotojo pareigose išbūdamas iki 1939 m.

s.v. A. Plūko šaržas

1936 pakeltas į skautininkus, 1938 — apdovanotas LSS Lelijos ordinu.

1940 m. jis persikėlė į Rokiškį, kur buvo paskirtas Motinos ir Vaiko Globos inspektorium ir konsultacijos skyriaus vedėju; vokiečių okup. metais skiriamas Rokiškio apskrities gydytoju.

Pasitraukęs į Vakarų — Vokietiją, įsikūrė Tettnage. Čia, po karo vėl atsikūrus lietuviams skautams, jis suorganizavo vilkiukų būrelį ir

skautių skiltį (mažai kam žinoma, kad brolis skautininkas yra buvęs „sese skiltininkė“; faktas, nelabai patikęs tuometinei Sėsėrijos Vyr. Skautininkei...), priklausiusius Ravensburgo tuntui. Nuo 1948.1.31 pakviečiamas Pietinės Prancūzų Zonos rajono vadeiva, su jo žinioje esančiais Tuebingeno, Ravensburgo ir Freiburgo tuntais. Tame laikotarpyje dalyvavo LSS Augsburgio, ir Kassellio suvažiavimuose, išrinktas PLSS Kontrolės Komisijos nariu. III-je Tautinėje Stovykloje (Mittenwalde) buvo skautų stovyklos gydytoju. Stovyklos metu apdovanotas LSS Padėkos ordinu.

1949 m. atvyko į Australiją, įsikurdamas Sydnejaus priemiestyje.

1953.6.19 paskirtas tuometinės N.S.W. Vietininkijos vietininku. Brolis Vytautas, vietininkiją radęs su trimis vienetais, ją išaugino į dabartinį tuntą su 6 skautų-čių, skautų vyčių ir jūrų skautų vienetais. Jo iniciatyva 1956 m. Camperdowne įsteigtas Sydnejaus Senujų Skautų Židinys, gražiai veikias ir šiandien — po 24 metų.

1957.3.17 už nuopelnus lietuviškajai skautybei brolis Vytautas pakeltas į vyr. skautininko laipsnį.

Tuntininko pareigose išbuvo iki 1958.7.31 d., kuomet buvo paskirtas į provinciją — Stroud, N.S.W. — apskrities gydytoju. Čia gyvendamas priklausė ALB Newcastle'o apylinkei, kur ilgą laiką buvo revizijos komisijoje, bei poros kadencijų metu atstovavo newcastle'iečiams ALB Krašto Taryboje.

1977 m. brolis Vytautas išėjo į pensiją ir grįžo gyventi atgal į Sydneją. Čia 1977-78 buvo Lietuvių Dienų Ruošimo komitete Dainų Šventės vadovu, o 1978 m. bėgyje

PIETŲ KRYŽIAUS RAJONE

SYDNEY

* Aušros tunto vadijos posėdyje kovo 18 d. dalyvavęs Australijos rajono vadas v.s. B. Žalys supažindino jaunuosius vadovus su rajono vadijos tikslais ir darbais.

* Sk. vyčių Geležinio Vilko būrelis kovo 28 d. Ingleburne, NSW, suruošė savo tradicinę sueigą — iškylą. Būreliui vadovauja vytis Gediminas Sauka.

* Aušros tunto sesės-broliai balandžio 12 vėl pravedė Sydnejaus lietuvių radijo valandėlę. Tuntui už radijo valandėlės pravedimus 25 dol. čekį įteikė šios valandėlės vedėjas, s.v. Viktoras Šlitteris. Tuntą auka taip pat parėmė p. Zablockienė.

* Atvelykio sekmadienio metu aušriečiai suruošė šaunią margučių popietę „Aušros“ stovyklavietėje, Ingleburne. Vyko margučių premijavimas, lankėsi Velykė, žaisti įvairūs žaidimai. Apsilankė apie 200 svečių ir viešnių, „palikdami“ ir tunto ateities veiklai.

* Sydnejaus Senųjų Skautų Židinys tunto gegužinės metu per atvelykį suruošė trumpą sueigą, kurioje baigta aptarti artėjančios ekskursijos ir kiti reikalai. Sueigą pravedė tėvūnas v.s. dr. A. Mauraigis ir kanclerė v.sl. I. Dudaitienė.

— x —

CANBERRA

* Baltijos tunto vilkiukai, paukštytės ir vadovai, rodydami tikrai skautišką pasiryžimą, kovo 8—9 d. iškylavo — per lietu — kalnuose, Cotter upės apylinkėse. Nors nosys sušlapo, širdyse degė entuziastiškas ryžtas nepasiduoti, kurį dar labiau kėlė jaukumas prie šiltos laužo liepsnos. Šešėliuose bedainuodami, užmiršom kelio nelygumą, krūmų tankumą ir kuprinių svyravimą. Sekantį rytą, kaip patyrę iškylautojai, užkopėm pirmą kalną, o po to ramiai eidami grožėjomės gamta,

Kauno "Aušros" tunte

vėl išrinktas ALB Krašto Tarybos nariu.

Palinkėkime broliui Vytauti, jo prasmingos sukakties proga dar daug daug saulėtų metų, geros sveikatos (kuria jis iki šiol ir nesiskundžia!) ir sėkmės jo visuose užmojuose!

Tikimės mielą Skautininką dar ilgai matyti lietuviško — skautiško jaunimo tarpe!

v.s. B. Žalys

Trys Anglijos veidai: broliai R. Juozelskis ir A. Važgauskas iš Nottinghamo ir sesė A. Lukšytė iš Peterborough

džiaugėmės keliu. Perėję krūminių „ti-tree“ medžių tunelį, visi grįžo į Cotterio rezervą.

* Sk. vyčių Šventaragio būrelis sueiga įvyko kovo 11 d. Ji pradėta brolio Rido Daukaus pokalbiu apie naftos padėtį Australijoje ir pasaulyje; sekė sueiga, kurios metu buvo diskutuojami skautiški reikalai. Nutarta į sekančią sueigą prelegentu kviesti atstovą iš National Heart Foundation.

* Baltijos tunto skautų tėvų komitetą sudaro: pirm. — Sandra Bruzgienė, narės — Gražina Kautauskienė, Barbara Šilininė, Geraldine Martišienė ir Anelė Gocentienė.

MELBOURNE

* Džiugo tuntas kazimierines paminėjo kovo 2 d., organizuotai dalyvaudamas pamaldose ir po to įvykusioje tunto sueigoje, kurios metu prityrusios skautės įžodį davė Gailė Pranckūnaitė, Asta Vaišaitytė ir Vida Žemaitytė. Margio draugovės skautai — Darius Alekna, Povilas Adomavičius ir Juozas Keblys pakelti į skiltininko laipsnį, o Jonas Rukšėnas — į paskiltininkio. Eilė skautų-čių išlaikė egzaminus į įvairius patyrimo laipsnius ir specialybes.

* Vyr. skaučių Audros būrelis kovo 2 d. Lietuvių Namuose suruošė Kaziuko muge, apkraudamos stalus riestainiais, bulkutėmis ir kitais skanėstais bei rankdarbiais; viskas buvo greitai išpirkta. Prie mugės veikė ir „laimės šuliny“ mažiesiems.

(B. Ž.)

Kaziuko mugė atidaro ps. V. Staškus

CLEVELANDE

Po trejų metų vadovavimo Clevelando skaučių NERINGOS tuntui, s. Elena Nainienė perdavė tuntą naujai vadovei v.s. Stefai Gedgaudienei. Ji yra baigusi Miško Ženklo kursus. Naujai tuntininkei linkime sėkmės!

* * *

KAZIUKO MUGĖ pas mus įvyko kovo 23. Mugės rengėjai džiaugiasi, kad mugėje dalyvavo apie 700 svečių. Mugės koordinatoriumi buvo s. Vyt. Staškus, o ją atidarė Clevelando skautų vienetų vadovai: D. Kižys, E. Nainienė ir R. Belzinskas. Maldą sukalbėjo kun. G. Kijauskas.

I mugę iš Rochesterio buvo atvykęs ir DAINAVOS vietininkijos vadovas v.s. St. Ilgūnas su 6 tenyščiais skautais. Jie buvo atsivežę savų gražių darbėlių. Mugės pamatyti buvo atvykęs Detroito BALTIJOS tuntininkas s. J. Jurgutis.

Muzikai Alf. ir O. Mikulskiai mugei padovanojo dail. Br. Murino paveikslą.

Sesė Teklė

Ir patys mažiausieji Clevelando Kaziuke patyrė daug džiaugsmo ➡

Rochesterio Dainavos sesės ir broliai Clevelando Kaziuko mugėje ➡

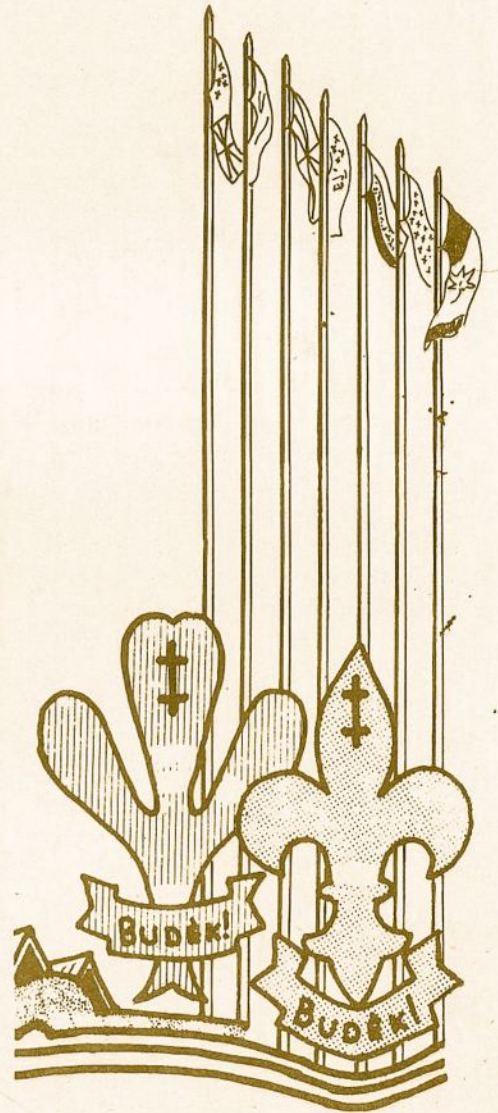
Vl. Bacevičiaus nuotraukos

◀ Pavasario žiedas buvusiai Clevelando tuntininkei s. E. Nainienei. Šalia stovi naujoji tuntininkė v.s. St. Gedgaudienė

▶ Clevelando mugėje svečiavosi Rochesterio vietininkas v.s. St. Ilgūnas

Mes - linksmos Hartfordo sesės
Lino Meilaus nuotr.

LKA

ALp(LKA)3083

1980, Nr.5

SKAUTU AIDAS6346 S. Washtenaw Ave.
Chicago, Ill. 60629MAY 1980
9000 PINE
PHILADELPHIA**SK. AIDO SKAITYTOJAI RAŠO . . .**

Skautų Aide man patinka straipsniai, eilėraščiai ir paveikslukai bei nuotraukos: matome mūsų Sąjungos vaizdą. Tik gal per daug „taupomas“ popierius, viskas sugrūsta. Kaip būtų, jeigu padidintumėte Sk. A. keliais lapais?

V. Barmienė
Los Angeles

Skautų Aidą skaitau su meile ir viskas man patinka.
Ramunė Adomavičiūtė
Winchester, MA

With best wishes for SKAUTŲ AIDAS and
Lithuanian scouting!

Raimunds Caks
Latvių skautininkas

Daugiau rašykite apie jaunimą. Labai vėlai Sk. A.
pasiekia Australiją.

Narcizas Ramanauskas
Melbourne, Australija

Noriu pateikti vieną klausimą: gal Sk. A. galėtų pasigauti tą taip greitai bėgantį laiką? Jau eilė metų, kaip žurnalas savo skaitytojus pasiekia pavėlavęs vieną, o kartais net du mėnesius. Kai amerikoniški gruodžio mėn. žurnalai rinkoje pasirodo dar lapkričio mėnesį, būtų labai logiška tikėtis S. A. gruodžio mėn. numerį sulaukti bent prieš Naujus Metus.

J. Bružas
Wappingers Falls, N.Y.

Skautų Aide man viskas patinka! Daug daug sėkmės ir Dievo palaimos Jums, taip sunkiai dirbantiems!

Vis budžiu,
Elena Sakienė
Buffalo, N.Y.

S. A. patinka, kai daugiau įdedama apie jaunesnių skautų veiklą ar jų nuotraukos. Nepatinka, kai pavėluotai ateina, pavėluotai spausdinami numeriai.

Vaiva Šarkaitė
Omaha, NE

Tikrai suprantu ir įvertinu Jūsų visų pastangas ir darbą. Sėkmės! Kaip nors pasivykite laiką ir spausdinkite rašinėlius prieš atitinkamą šventę ar metų laikotarpį. Sk. A. bus daug naudingesnis ir tikrai laukiamas svečias.

D. Banevičienė
Hartford, CT

Viskas Skautų Aide gerai. Linkime sėkmės ir ištvermės.

Budime,
V. Pažiūra
Anaheim, CA

Skautų Aide mums patinka viskas. Sėkmingai!
Jūsų Šilėnai
Erie, PA

Skautų Aide man patinka viskas. Nuoširdžiai linkiu ryžto ir gero vėjo skautybės darbuose.

O. Indrelienė,
Toronto, Ont..

90 741194